

Magt til at skyde Pengene til og der igjennem hjælpe vedkommende Jernbaneselskab i den Forlegenhed, det var kommet i. Man saar derefter en noget underlig Forestilling om, hvad Regjeringen egentlig har ment, da den de to foregaaende Gange henvendte sig til Finansudvalget. Thi naar Meningen dermed kun var den at spørge om Finansudvalgets Mening for ikke at rette sig efter den, saa forekommer det mig, at det var lige saa rimeligt slet ikke at spørge om den. Men naar man nu maa antage, at Spørgsmaalet fremgik af en Erkjendelse af, at Regjeringen ikke i denne Sag kunde handle paa egen Haand, undrer det mig, at Regjeringen ikke har fastholdt denne Erkjendelse længere, end til den saae, at Finansudvalget paa dette Omraade var dens Modstander, og ikke en Gang gjorde det, som var det Sikkeste, nemlig at henvende sig til Thinget for at høre dets Mening om Sagen for derefter at tage sin Beslutning. Hvad Regjeringen gjorde i Sommerens Løb, foreligger, som de Herrer ville erindre, i Motiverne til det Lovforslag, som Regjeringen forelagde i sidste Østeraar om Kjøbet af nogle Baner. At Regjeringen har gjort et saadant Skridt paa egen Haand, kan jeg derfor kun betragte ikke blot som et Overgreb fra Administrationens Side med Hensyn til Benyttelsen af Kassebeholdningens Midler, men i ganske særlig Grad som et Skridt, der ikke stemmer med, hvad man fra dette Things Side maatte været belavet paa, naar man havde sluttet en saadan Overenskomst med den endnu regjerende Finansminister paa et tidligere Stadium med Hensyn til anvendelsen af de her berørte Midler.

Naar jeg derefter skal undersøge, hvorledes denne Fremgangsmaade har virket, saa ser jeg nok, at Mindretallet er af den Mening, at det, Regjeringen har gjort, er noget overmaade fortjensfulgt. Den har laant Banen en Sum af 770,000 Kr., hvorved Banen er bleven i Stand til at afgjøre et Mellemløbet med Handelsbanken, og har faaet sine Prioriteter ordnede paa en noget anden Maade, medens Staten paa den anden Side, som Mindretallet bemærker, har faaet en Udsetelse til at kunne købe denne Jernbane. Navnlig det, at Staten herigjennem har faaet Raad om at kunne købe denne Bane, udhæves bestandig af Mindretallet som den store og gode Frugt af Regjeringens noget forunderlige Optræden i denne Sag. Mindretallet siger, at Banen gik saaledes ikke over i dens Kreditors Hænder, og Staten tabte ikke hele sit Tilskud, ikke at tale om Kommunerne. Kommunerne ville da rimeligvis tabe deres Tilskud (Modsigelse). Ja, de Kommuner, der have skudt til, saae vistnok ikke nogen Forskjælelse af det. Nu siger Mindretallet, at Rigsdagen stilles frit lige over for Spørgsmaalet om Statens Kjøb af Banen. I saa Henseende kan jeg rigtignok ikke se, at der er vundet det

Allerringeste ved denne Sag. Hvorledes stod nemlig Sagerne, hvis Regjeringen ikke havde gjort dette Skridt? Saaledes, at vedkommende Kreditor maatte have overtaget Banen, og da denne Bane aldrig havde givet noget Overskud, men snarere Underskud, og da de Forhaabninger, man har bygget paa Forbindelsen med Nyombanen, vistnok meget snart vilde have vist sig at være i høj Grad overdrevne, vilde Konsekvensen bestemt være bleven, at Regjeringen, hvis man overhovedet vilde have kjøbt denne Bane, kunde have kjøbt den langt billigere, end den nu kan. Hvis den ikke vilde købe denne Bane, havde den, som den erede Ordfører meget rigtig bemærkede, en saadan Myndighed over vedkommende Eier af Banen i Kraft af Loven om Koncessionen, at den havde kunnet sikkre sig, at Banen var bleven drevet, efter som Thendehaveren af Banen er nødt til at drive Banen i Overensstemmelse med de vedtagne Regler. Men vilde Staten have havt denne Bane, ser jeg ikke rettere, end at Staten sikkert kunde have naaet at faae Banen paa langt billigere Bilkkaar, end den nu kan faae den paa. Thi de Bilkkaar, som den ifølge Overenskomsten med Banens Bestyrelse har sikret sig, er ingenlunde overordentlig gunstige for Staten. Det er ganske vist, at, hvis Staten tager Banen paa disse Bilkkaar, vil daade Kommunerne og de Private tabe deres Penge; men, hvad der paa den anden Side maa erindres, er, at Staten kun kan faae Banen ved at paatage sig samtlige Selskabets Forpligtelser paa den Tid, og naar det lægges til, hvad Staten allerede fra Først af har betalt til Banen, og hvad den nu har laant Banen, hvad der ogsaa gaar med ved denne Leilighed, vil Staten i det Hele taget komme til at betale denne Bane med heved det Dobbelte af, hvad den efter al Sandsynlighed vilde kunne have faaet den for, hvis den havde ladet Handelsbanken ganske rolig tage Banen og prøve, hvad den kunde have faaet ud af den. Den Fordel, som Staten kan opnaa, kan jeg ikke se. Jeg ser ikke rettere end, at Staten ved at afslutte denne Kontrakt med Handelsbanken — jeg vil ikke sige har paabyrdet sig Noget, da det staar den frit for ikke at købe Banen — men at den, hvis den vil købe Banen, rimeligvis kommer til at give noget Mere for den end ellers. At det for Kommunerne ikke er nogen Fordel, hvad der er slet, tror jeg ikke behøver at bemærkes; derimod er det et aabenbart Tab for vedkommende Amtskommune. Her er nemlig et Incidentspunkt, som den erede Ordfører ikke nærmere berørte, og som jeg derfor skal komme lidt ind paa. Randers Amtsråd havde indgaaet en Selvsfyldnerkaution for et Beløb af 330,000 Kr., som skyldtes Handelsbanken, og som denne havde paa en ringere Prioritet. Ifølge den oprindelige Overenskomst stod Handelsbankens Fordring, altsaa Amtsrådet's Garant, paa anden Prioritet efter 1,170,000 Kr. Ved den nu indtrufne Forandring er vedkom-